

ד"ר אסף פוזנר משרד עורכי דין
Dr. Asaf Posner Law Office

www.posner-law.co.il | office@posner-law.co.il

טל': (972) 02-6426666 | פקס: (972) 02-6795050

בית אמות הר חוצבים, רחוב קרית המדע 11, ת.ד. 45152, ירושלים 9777611

Beit Amot Har Hotzvim, 11, Kiryat HaMada St., P.O. BOX 45152, Jerusalem 9777611, Israel

תקסד"א ונזיקין: כתבי טענות והליכים מקדמיים

ת"א, 2.12.2024

נתנאל פוזנר, עו"ד

אז מי אני?

- עו"ד משנת 2015, משרד עורכי דין ד"ר אסף פוזנר.
- מתמחה בנזקי גוף, ובפרט בתביעות רשלנות רפואית. בעיקר מצד תובעים, אך גם מצד נתבעים.
- סיו"ר פורום נזיקין של לשכת עורכי הדין.
- מ"מ וועדת רשלנות רפואית של לשכת עורכי הדין מחוז ירושלים.
- חבר בצוות לבחינת השפעת הרשלנות הרפואית על בריאות הציבור של איגוד רופאי בריאות הציבור והאגודה לרפואה ומשפט.

אז למה נתייחס היום

א. כתבי טענות

ב. מהשלמת כתבי הטענות ועד לקד"מ ראשון: הליכים מקדמיים, דיון מקדמי, רשימת בקשות ורשימת עדים.

ג. תקנה 67(ג): חידוש חשוב (ולא מוכר) של תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

- מהפכה גדולה (ועם בעיות רבות) בתקנות: נכנסו לתוקף בתחילת שנת 2021. חלות ברובן גם על הליכים שהוגשו קודם לכן.

- שתי נקודות מהותיות:

1. עקרונות יסוד

חלק א': עקרונות יסוד

1. מטרות התקנות תק' (מס' 2) תשפ"א-2020
מטרות תקנות סדר הדין האזרחי הן לקבוע סדר דין לניהול ההליכים האזרחיים בבית המשפט, ליצור ודאות דיונית, למנוע שרירותיות ולהגשים את העקרונות החוקתיים העומדים ביסודו של **הליך שיפוט ראוי והוגן**, כדי להגיע לחקר האמת, ולהשיג תוצאה נכונה ופתרון צודק של הסכסוך.
2. הליך שיפוט ראוי והוגן
הליך שיפוט ראוי והוגן מתקיים במערכת שיפוטית עצמאית ובלתי תלויה שהוקמה לפי דין, נגישה לציבור, מקיימת דיון לפי כללי הצדק הטבעי, מכריעה בתוך זמן סביר על יסוד הטענות ההדדיות המובאות לפנייה, מנהלת את ההליך ופוסקת בו באופן **שוויוני, מידתי ויעיל** ומנמקת את החלטותיה.
3. ניהול המשפט וחובת בעלי הדין
(א) בית המשפט אחראי על ניהול ההליך השיפוט לשם הגשמת המטרות שביסוד תקנות אלה; לשם כך עליו ליוזם, אם נדרש, ולהחליט כל החלטה לפי תקנות אלה במטרה לקדם את התנהלותו של הליך ראוי והוגן.
(ב) חובת בעלי הדין ובאי כוחם היא לסייע לבית המשפט בקיום המוטל עליו לפי תקנות אלה, וכן לנהוג בתום לב ובהגינות דיונית תוך שהם מסייעים במימוש התכלית הדיונית, ובכלל זה העמדת הפלוגות האמיתיות שבמחלוקת בין בעלי הדין, מיקודן, בירורן והכרעה בהן.
4. שימוש לרעה בהליך השיפוט
לא יעשה בעל דין או בא כוחו שימוש לרעה בהליכי משפט ובכלל זאת פעולה בהליך שמטרתה או תוצאתה לשבשו, להשהותו או להטריד בעל דין, לרבות פעולה בלתי מידתית לאופי הדיון, לעלותו או למורכבותו.
5. איוון אינטרסים
בית המשפט יאון, לפי הצורך, בין האינטרס של בעלי הדין ובין האינטרס הציבורי; לעניין זה, "אינטרס ציבורי" – נגישות הציבור למערכת בתי המשפט לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות, מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוט.
- 5א. אופן יישום עקרונות היסוד
עקרונות היסוד שבחלק זה ישמשו את בית המשפט בהפעילו את שיקול דעתו לפי תקנות אלה או לפי כל חיקוק אחר המפנה אליהן.

תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

• מהפכה גדולה (ועם בעיות רבות) בתקנות: נכנסו לתוקף בתחילת שנת 2021. חלות ברובן גם על הליכים שהוגשו קודם לכן.

• שתי נקודות מהותיות:

1. עקרונות יסוד

2. קושי בתקדימים וערעורים:

(א) היעדר אפשרות לבר"ע: צו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), התשע"ט-2009 (צו נאמן)

(ב) האם ההלכות הישנות חלות על התקנות החדשות?

תלוי בפוזיציה

Know your judge

כתבי טענות

- מטרת כתבי הטענות : תיחוס הפלוגתאות. **הרחבת חזית ⇔ תקלה**
- **לא ניתן לטעון עובדות חלופיות (למעט אם לא יודע – נדרש תצהיר)**
- התקנות מאוד ספציפיות :
 - תקראו את התקנות : תקנה 9 ואילך.
 - דרישה לחלוקה לחלקים (כתב תביעה, כתב הגנה, ערעורים).
 - להקפיד על החלקים ומגבלות העמודים.
 - מזכיר משפטי : חשוב להקפיד על הכללים
- בעיקר כתב תביעה, כתב הגנה וכתב תשובה.
- **ניסוח** : 32. כתב טענות ינוסח באופן שאינו מבזה, מביש או משתלח.

כתב תביעה (1)

חלק ראשון : חלק טכני אבל חשוב. דגשים :

(א) רשימת כל הסעדים ושווים : קריטי

נזקי גוף : שווי לפי גובה סמכות – לא לכמת

סעדים כספיים : חייבים כימות גם כאשר מדובר בתביעה מעורבת עם נזק גוף

לשה"ר, פרטיות – כספי

אוטונומיה? - ת"א (שלום י-ם) 46935-05-14 פלונית נ' מרכז רפואי שערי צדק (נבו 10.2.2015)

צירוף עילות ונתבעים : תקנות 24-25 :

24. תובע **יחד** בכתב תביעה אחד את כל עילות התביעה כלפי נתבע בשל אותה מסכת עובדתית, ורשאי הוא לאחד בכתב תביעה אחד גם עילות תביעה אחרות כלפי אותו נתבע, והכול בכפוף לסמכותו העניינית של בית המשפט.

(ב) אגרות : למרות הפטור של הסיוע המשפטי – דגשים :

בייצוג נתבעים : לוודא שהתובע שילם אגרה מספיקה

בייצוג תובעים : כימות מוגזם פוגע בניהול התיק, ועשוי להיות שימוש לרעה בהליכי משפט :

1.5.2022, נרחס חיוס, ת.א. 22-05-05

בבית המשפט המחוזי בירושלים

סל. דרך 6426666-02; דוא"ל: office@posner-law.co.il

באמצעות בייכ עו"ד ד"ר אסף פוזנר מ.ר. 11092 ו/או עו"ד נתנאל פוזנר מ.ר. 73806

ר/א ד"ר אסף פוזנר, משרד עורכי דין

מרח: קרית המודע 11, ת.ד. 45152 ירושלים

סל: 6426666-02; פקס: 6795050-02

office@posner-law.co.il

תשובות לב המזכירות לאיסור הפרסום על פרטיה המזהים של התובעת הן לאור העובדה שמדובר בתביעה לפיצויים בנין נזק נוף (ובהתאם לסעיף 170(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984), וכן לאור היותה של התובעת נמנעת עבירה (ולרבות בהתאם לסעיף 352 לחוק העונשין, התשל"ז-1977)

1. נגד -

2. לא ידועים

3. פרטי התקשרות נוספים

4. פרטי התקשרות נוספים לא ידועים

סוג התביעה: תביעה לפי תקנה 45 לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשי"ז-2007 (159).

הסעד המבוקש: נזק נוף; בסמכות בית המשפט הנכבד.

כספית (ולרבות פיצויים עונשיים): 2,000,000 ₪.

אגרה: 918 ₪ לפי תקנה 45 ופרט 9 לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות) התשי"ז-2007.

הליכים נוספים באשר למסכת העובדתית נשוא תביעה זו: תיפ"פ 32151-07-14 (החליף הפלילי שנחל כנגד התובע 1); למיטב ידיעת התובעת היה הליך נוסף בארצות הברית שלתובעת אין מידע נוסף ביחס אליו.

הזמנה לדיון

תואר: נגישה כתב תביעה זה נגדכם, הנכם מוזמנים להגיש כתב תגובה עד 60 ימים מיום שהומצא לכם הזמנה זו.

לתשובות לבכם, אם לא יוגש כתב הגנה אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדיון האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובעת הזכות לקבל מסק דין שלא במיכנס.

כתב תביעה (2)

חלק ראשון : חלק טכני אבל חשוב. דגשים :

(ג) רשימת הליכים נוספים שהתקיימו

הסנקציה : ייתכן שמחיקה

ת"א 66413-05-23 (החלטה מיום 11.10.24) :

בשים לב לכך שהתובע הוא יזום ההליך בשתי התובעות (בשונה מהמקרים הרגילים שבהם מוגשת בקשה לאיחוד תובעות), התובע ינמק עד יום 29.10.24 מה הטעם להותרת שתי התובעות בעינן ומדוע לא יגיש בקשה לתיקון כתב התביעה בתובענה דן באופן שיתנהל הליך אחד נגד הנתבעים בשני התיקים. יצוין כי על פני הדברים היה על התובע לפרט בכותרת התביעה בת"א 2522-06-23 (שהוגשה מספר ימים לאחר הגשת התביעה שבכותרת) את דבר קיומה של תובענה זו (והליכים נוספים). לעניין זה לא היה די באמור באופן לקוני וכללי בסעיף 38 בכתב התביעה, ויתכן כי די בכך כדי לשקול את מחיקתה.

(ד) עבירות מין, אלימות, הטרדה מינית או מאיימת.

יש לציין בכתב התביעה (תיקון יחסית מאוחר לתקסד"א)

1.5.2022, נתמס חיום, **בבית המשפט המחוזי בירושלים**
 ת.א. 05-22-_____

סל. דרך 6426666-02; דוא"ל: office@posner-law.co.il
 באמצעות ב"כ עו"ד ד"ר אסף פוזנר מ.ר. 11092 /ראו עו"ד נתנאל פוזנר מ.ר. 73806
 ר/או ד"ר אסף פוזנר, משרד עורכי דין
 מרח' קרית המודע 11, ת.ד. 45152 ירושלים
 סל: 6426666-02; פקס: 6795050-02
 office@posner-law.co.il

התובעת _____ נגד -
 1. _____ מרטי התקשרות נוספים
 לא ידועים
 2. _____
 מרטי התקשרות
 נוספים לא ידועים

הנתבעת

כתב תביעה

סוג התביעה: תביעה לפי תקנה 45 לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשי"ז-2007 (159).
 הסעד המבוקש: נזק נזק; בסמכות בית המשפט הנכבד.
 כספית (ולרבות פיצויים עונשיים): 2,000,000 ₪.
 אגרת: 918 ₪ לפי תקנה 45 ומרטי 99 לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות) התשי"ז-2007.
 הליכים נוספים באשר למסכת העובדות נשוא תביעה זו: ת"פ 32151-07-14 (ההליך הפלילי שנחל כנגד הנתבע 1); למיטב ידיעת התובעת היה ההליך נוסף בארצות הברית של תובעת אין מידע נוסף ביחס אליו.

הזמנה לדיון

תואם: _____ יגישה כתב תביעה זה נגדכם, הנכם מוזמנים להגיש כתב הגנה בתוך **60 ימים** מיום שהמוצא לכם הזמנה זו.
 לתשומת לבכם, אם לא יוגש כתב הגנה אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדיון האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובעת הזכות לקבל מסק דין שלא במיכם.

כתב תביעה (3)

חלקים שני ושלישי :

(א) חלק שני – רשימה מובנית של חלקים :

11. בחלקו השני של כתב התביעה יפרט בעל הדין את העניינים האלה בלבד ולפי הסדר המפורט להלן:

- (1) תיאור תמציתי של בעלי הדין;
- (2) הסעד המבוקש באופן תמציתי;
- (3) תמצית העובדות הנחוצות לביסוסה של עילת התביעה **ומתי נולדה**;
- (4) העובדות המקנות סמכות לבית המשפט.

(ב) הרחבת חזית – חלק שני או שלישי? שאלה פתוחה.

(ג) מתי נולדה העילה :

אם יש חשש התיישנות : לפרט את הנימוקים להארכות.

לשים לב להתיישנות מקוצרת : במיוחד פרטיות (שנתיים), הטרדה מינית בעבודה (3 שנים), ביטוחים שאינם ביטוח אחריות (3-5 שנים) ועוד.

הארכת "חרבות ברזל" : ס' 15א לחוק ההתיישנות

(ד) סמכות : Choose your court (בכפוף לסמכות והעברות)

כתב תביעה (4)

חלקים שני ושלישי :

(ה) חלק שלישי – אין דרישה מובנית. המלצות מניסיוננו :

1) חלקו את כתב התביעה לחלקים (רקע עובדתי, אחריות, נזק) ושימו לב למגבלת עמודים

2) דייקו את הטענות וגם עשו שימוש במושגי שסתום :

38. התובעים יטענו כי כלל נזקיהן ופגיעותיהן של התובעים ו/או מי מהם ובפרט התובעות מסי' 3-4 ו/או מי מהן נגרמו כתוצאה מרשלנות ו/או הפר חובות שבדין מצד הנתבעים ו/או מי מהם ו/או מי אחר מטעמם, המתבטאים, בין היתר, במעשים ובמחדלים כדלקמן:

38.1. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ו/או מי מטעמם עשו מעשים שרופא סביר ו/או קופת חולים סבירה ו/או מרכז רפואי סביר לא היו עושים בנסיבות המקרה ו/או נמנעו מלעשות מעשים שרופא סביר ו/או קופת חולים סבירה ו/או מרכז רפואי סביר היו עושים באותן נסיבות, ועקב כך נגרם נזק לתובעים ו/או מי מהם;

38.2. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ו/או מי מטעמם לא השתמשו במיומנות הרפואית המקצועית והראויה ו/או לא נקטו במידת הזהירות שרופא סביר ו/או קופת חולים סבירה ו/או מרכז רפואי סביר היו נוקטים בה;

38.3. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ו/או מי מטעמם הפרו את חוזה הטיפול הרפואי שנכרת בינם לבין התובעים ו/או מי מהם;

38.16. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ו/או מי מטעמם פגעו באוטונומיה ו/או בכבוד ו/או בזכויות חוקתיות ו/או אחרות כלשהן של התובעים ו/או מי מהם;

38.17. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ו/או מי מטעמם מנעו מהתובעים ו/או מי מהם את הזכות הטבעית להחליט על גודל המשפחה ואופייה, החלטה המבוססת, בין היתר, על ריבונות האדם על גופו ועל זכותו לפרטיות ושמירת גופו.

38.18. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ו/או מי מטעמם לא נתנו לתובעים ו/או מי מהם טיפול רפואי ראוי;

38.19. עוד, כמפורט בחוות דעתם של ד"ר לובושיץ וד"ר עוקבי קרוניץ, שכל האמור בהם הוא חלק מכתב התביעה, וכעולה מהעובדות והטיעונים שפורטו לעיל ולהלן.

17. כעולה מכלל האמור לעיל תטען התובעת כי כלל נזקיה נוצרו כתוצאה מרשלנות ו/או הפר חובות שבדין מצד הנתבעות ו/או מי מטעמן, ובין היתר כדלקמן:

17.1. בכך שהנתבע מסי' 1 ביצע כלפיה פעולות המחוות עבירות מין ולרבות, אך מבלי למעט מעשים מוגזמים, ו/או פעולות מיניות בניגוד לרצונה והסכמתה, והכל תוך שהתובעת הייתה בת פחות מ-16 ומתחת לגיל ההסכמה.

17.2. בכך שהנתבע מסי' 1 ביצע כלפיה פעולות נוספות, ולרבות מתוך כוונה ו/או מחשבה מינית ו/או מחשבה אחרת כלשהו, ו/או נגע בה באופן כלשהו, וזאת בניגוד לרצונה והסכמתה והכל תוך שהתובעת הייתה בת פחות מ-16 ומתחת לגיל ההסכמה.

17.8. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ביצעו כלפי התובעת פעולות שאדם סביר לא היה עושה ו/או נמנעו מלעשות פעולות שאדם סביר היה עושה באותן נסיבות.

17.9. בכך שהנתבעים ו/או מי מהם ניסו להבריח נכסים על מנת להימנע מתשלום פיצויים מלאים לתובעת.

17.10. עוד, כעולה מכלל האמור לעיל ומכלל הנתונים שיוכחו בהליך דנן.

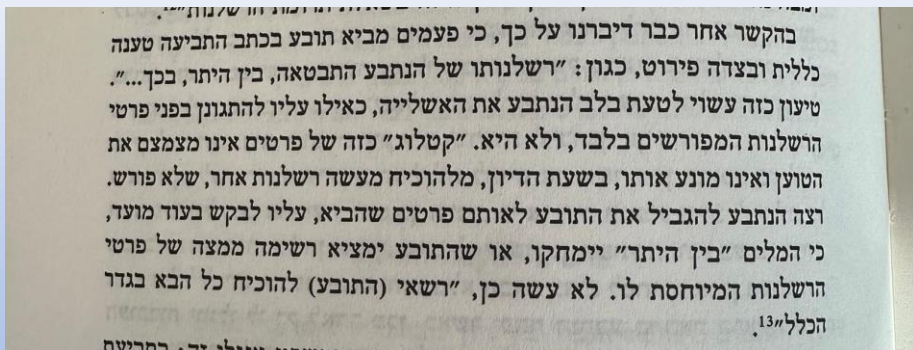
כתב תביעה (5)

חלקים שני ושלישי :

(ה)(2)(המשד) : **"בין היתר"** : זוסמן, עמ' 371 :

בר"ע (מחוזי ירושלים) 406/08 **מדינת ישראל (משרד המשפטים)**

נ' בנק אוצר החייל בע"מ (נבו 25.5.2008) (השופט סובל)

ת"א 31863-03-23 (2.11.2023) (השופט דראל)

28. על רקע זה נבחן את התיקונים המבוקשים בכתב התביעה. תחילה נסיר מעל הדרך את הטענות המתמייחסות לתיקון תביעת התובעים כניזוקים משניים. בכתב התביעה שמרו התובעים על הזכות "לצרף חוות דעת נפשית מאת פסיכיאטר באשר לנכות נפשית שנגרמה להם". נכות נפשית כזו, בהינתן שהתובעים לא היו נפגעים ישירים, יכולה הייתה להיגרם להם כניזוקים משניים, ולכן די בטענתם לנכות נפשית, כדי ללמוד על התביעה העצמאית כניזוקים משניים. מכאן שאין מדובר אלא בהבהרה של כתב התביעה המקורי, ולא בהרחבה של הסעד שנתבע בגדרו (לעניין זה ניתן ללמוד, כפי שטענו התובעים אף מהחלטה בעניין נורז'ץ).

(3) : הפח"ח – מומלץ לפרט את החובות (אם לא פורט – ניתן לטעון שהורדת החובה בתקנות החדשות

מלמדת שלא צריך ; מומלץ שלא להגיע מראש למצב זה)

כתב תביעה (6)

חלקים שני ושלישי :

(ה)(4) : התיישנות : מוצע לכלול את התשובות כבר בכתב התביעה.

אחרת (אם שוכחים בכתב תשובה) – ייתכן שלא ניתן לטעון כנגד ההתיישנות : ע"א 2035/22 עזבון פלוני נ' כללית (נבו 13.3.2023) (השופט עמית).

(5) : לפרט מה שצריך, ולא לפרט מה שלא צריך :

נזקי גוף : לפרט ולכמת רק נזק מיוחד :

נס כללי

55. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את הנתבעת לפצות את הנתבעת בגין מלא הנזק הכללי שנגרם לה, כפי שיוכח במסגרת הליך, ולרבות אך מבלי למעט) בראשי הנזק הבאים :

55.1. נזק שאינו נזק ממון, בהתאם לתקנות.

55.2. הוצאות רפואיות לעניד, לרבות בגין שבי"ן, טיפולים תרופתיים וטיפולים שונים (ובכלל זאת טיפולי רפואה משלימה); בעניין זה, הנתבעת תטען כי בפועל, על אף היות התאונה תאונת עבודה, היא נדרשת ותידרש לשלם תשלומים שונים לקופה, ובהתאם על הנתבעת לפצותה בגינם ;

55.3. אובדן השתכרות והפרשות סוציאליות לעניד, ולרבות לאחר גיל הפרישה הוחקי בשים לב בין היתר לתוחלת חייה בה הודתה הנתבעת ;

55.4. אובדן נכס הון, בגין אובדן עסקה של הנתבעת ;

55.5. עזרת הולדת לעניד ;

55.6. הוצאות נידות ואו נסיעות לעניד ;

55.7. הוצאות ואו הוצאות דיור לעניד ;

55.8. הוצאות כלליות לעניד ;

55.9. הוצאות יתרות בגין ביטוחים לעניד ;

55.10. הוצאות לטיפול זכויות בעניד ;

55.11. עוד, כפי שיוכח בפני בית המשפט הנכבד.

לשה"ר : לפרט את כל האמירות שנטען שהן לשון הרע. לשקול היטב אם לטעון מדוע "אין הגנה"

כתב תביעה (7)

חלקים שני ושלישי :

(ה)(6) : נקודות חשובות ביחס למסמכים שיש לצרף :

לשה"ר : לצרף את כל הפרסומים

פרטיות : אם מדובר בטענה לפרסומים (צילומים למשל) – לצרף אותם

ליקויי בנייה : מומלץ לצרף חוות דעת

נזקי גוף :

(א) חובה לצרף חו"ד רפואית ; חריג : סעיף 108א לחוק בתי המשפט (עבירת מין) – מומלץ לשקול היטב את הוויתור לטובת מומחה בימ"ש

(ב) מומלץ לשקול לצרף חו"ד נוספת כשצריך : חו"ד בטיחות אולי אפילו חובה : רע"א 3377/16 פלונית נ' מדינת ישראל (נבו 9.8.2016)

(ג) וס"ר : תגבילו – בזמן (רע"א 4436/14 פלונית נ' משרד הבריאות (נבו 28.9.2014) (השופט זילברטל) ; ת"א (מחוזי ירושלים) 8383-11-18 פלונית נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ (אר"ש 13.2.2019) (השופטת זינגר) ; ת"א (שלום ירושלים) 48353-01-19 פלונית נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ (אר"ש 6.6.2018) (השופטת חאגי' יחיא)) בנוסף (רק הנוסח בתקנות) בנמענים (רק הנתבעים, בהתאם לנוסח בתקנות) ובתוכן (למשל, ללא מסמכים שהצד השני לא רשאי לקבל, כמו תרשומות פסיכולוג/עו"ס בוודאי בעבירות מין : בג"ץ 1347/18 פלונית נ' בית הדין הארצי לעבודה (נבו 23.7.2019) ; ספק על מסמכים לא רפואיים)

(ד) שאלון מובנה – לא בפלת"ד

(ה) פלת"ד – תצהיר בריאות ובקשה למינוי מומחים

כתב הגנה

• מועדים: משתנים בהתאם לסוג התביעה (ר"ר – 120 ימים)

• נקודות עיקריות:

- חלק ראשון: לא צריך לכתוב אם יש הליכים אחרים. אבל לוודא, כנתבע, שהתובע כתב.
- חלק שני: צריך לטעון את כל הטענות המקדמיות (לא די רק בהתיישנות):

28. טענה מקדמית שלא פורטה בכתב ההגנה לא תועלה בשלב מאוחר יותר, אלא אם כן בית המשפט נתן רשות לכך.

29. בעל דין יעלה טענת חוסר סמכות, תניית שיפוט זר או פורום בלתי נאות בהודמנות הראשונה לאחר הגשת כתב התביעה; לא העלה בעל דין טענות אלה במועד כאמור, רשאי בית המשפט לפסוק הוצאות לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר המדינה.

- אשם תורם/הקטנת נזק: אם מדובר בטענה כלפי ההורים ובתביעת קטין – יש צורך בהגשת הודעה לצד שלישי: ע"א 7698/06 אברהם נ' ש.ר.ב. (נבו 3.6.2008)
- התייחסות לטענות לפי סדר כתב התביעה
- לזכור להכחיש הכל (רק גובה הנזק מוכחש)
- הגנות (במיוחד לשה"ר) – הנטל על הנתבע. לפרט

כתב תשובה

- מועדים : 14 ימים (לעיתים כדאי לבקש ארכה לצורך חווי"ד)
- לשים לב להתייחס לטענות בכתב ההגנה (אם צריך) – במיוחד התיישנות

חוו"ד רפואית

הערות (פרוצדורליות) חשובות :

(1) כתב תביעה : חובה לצרף, וגם מדובר ביתרון (ולכן ויתור לטובת מומחה בימ"ש מהווה חיסרון)

(2) כתב הגנה :

(א) המלצה (לנתבעים) : לפנות למומחה מיד עם קבלת כתב התביעה, להעביר מסמכים אח"כ.

(ב) הערת אזהרה (לנתבעים) : הוספת תחום רפואי נוסף = < זכות לתובע לחוו"ד נגדית.

(ג) המלצה (לתובעים) לדרוש שהנתבע יממן עלות נסיעה (רע"א 5787/23 פלוני נ' פלוני (נבו 23.10.2023)), לא יקליט (אא"כ מאפשר גם לתובע להקליט); תקנה 87(ב) – קבלת חוות הדעת בכל מקרה.

(3) כתב תשובה/משלימה : Know your judge – פרשנות תקנה 87(ג)

(א) גישה 1 : אין זכאות למשלימה – אלא רק להגשת חוות דעת בתחום חדש שהגיש נתבע (למשל : השופטת מור-אל ; השופטת מאק-קלמנוביץ)

(ב) גישה 2 : השופט ויצמן – זכות רק של התובע למשלימה : ת"א 45973-08-23 : בהתאם לתקנה 87 (ג) (לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, מוקנית לתובע זכות להגיש חוות דעת נגדית לחוות הדעת שצורפו לכתב ההגנה מטעם הנתבעים, זאת תוך 60 ימים ללא רשות בית המשפט. בנוסף, מוקנית לתובע זכות

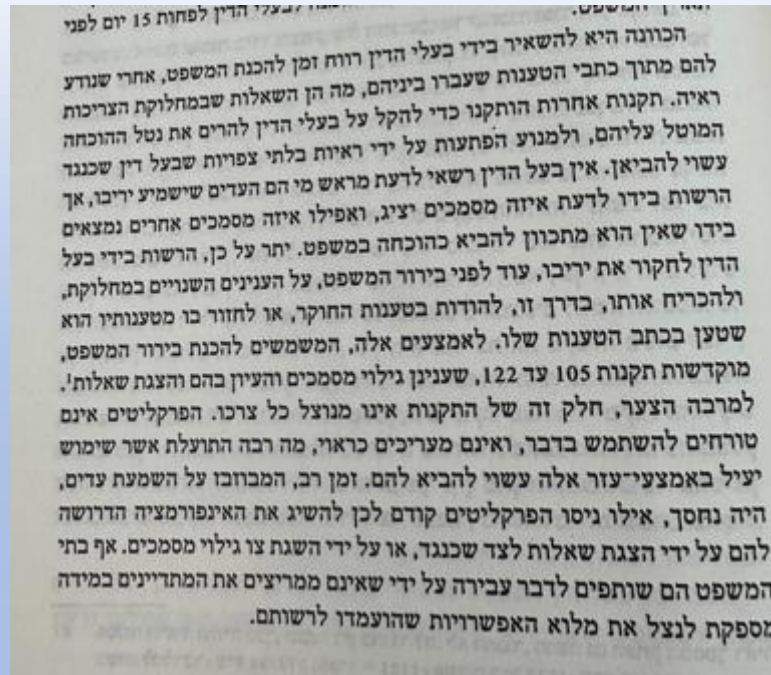
גם השופטת זנדברג (אם כי ב"הצעה" שהתקבלה)

(ג) גישה 3 : משלימה ניתן לצרף לכתב טענות כולל כתב תשובה (ת' 15) (השופטת אילני).

הליכים מקדמיים (ועד לקד"מ ראשון)

• שלב קריטי שלא משתמשים בו מספיק

זוסמן, עמ' 425

John H. Langbein, *The Disappearance of Civil Trial in the United States*, 122 YALE L. J. 522 (2012)

גלמ"ס

- הגלמ"ס נועד למנוע הפתעות מאוחרות – ולוודא שההליך מתנהל בקלפים פתוחים.
- נוסח הגלמ"ס – מומלץ להשתמש בנוסח טופס 11 לתקנות תשמ"ד
 - נדרשת הצהרה שאין ולא היו מסמכים נוספים: תקנה 57(א); רע"א 8761/20 פלונית נ' פלוני (נבו, 20.01.2021) (השופט עמית)
 - חשוב להקפיד על תצהיר.
 - עמדה שטופס 11 חל גם היום: ת"א (שלום פ"ת) 3946-12-18 מלכה נ' מזור (נבו 6.5.2021)
 - הדדיות: למשל, בש"א (מחוזי ירושלים) 7970/04 פלונית נ' כללית (נבו 9.3.2005).
 - מספור או זיהוי כחלק מהתצהיר: פלונית נ' כללית.
 - נקודת מוצא: עיון אלקטרוני
- סודיות וסוויסה:
 - הצהרה שמסמך חסוי – לא ניתן לעשות בו שימוש אח"כ
 - בקשה לסוויסה: (א) צריך להגיש בקשה ולהצביע על נתון קונקרטי שיש חשש שישובש (רע"א 2126/16 מנורה חברה לביטוח בע"מ נ' פנחס (נבו 15.6.2016)), ועדיף להגיש בקשה בשלב מוקדם; (ב) דרך המלך – שבית המשפט יעיין במסמכים; (ג) רלוונטי גם לתובעים
- פרטים נוספים: חריג, אבל רלוונטי ל"בין היתר".

שאלון

- מעבר לקבלת המידע – נועד לצמצם פלוגתאות ולקבל הודיות מבעל הדין שכנגד.
- כתיבת שאלון מתאים היא בגדר כישור שנרכש עם הניסיון: אבל – keep it simple
- מספר השאלות: התקנות החדשות הגבילו מאוד – אבל:
- המלצה (לתובעים): להפחית את השאלון המובנה ממספר התשובות שעונים: רוזן צבי, עמ' 176
- בהתאם לתקנות – 25 (בשלום) או 50 (במחוזי) לכל בעל דין:
 - שיקול בקביעת מספר הנתבעים (להכפיל גם במספר התובעים)
 - ת"א (מחוזי ת"א) 3793-04-20 עמותת קרן מכבי נ' פריוריטי סופטוור בע"מ (נבו 24.6.2021): 50 שאלות לתביעה העיקרית + 50 שאלות לתביעה שכנגד
 - ת"א (מחוזי מרכז) 11898-06-21 פלוני נ' ד"ר סואעד סמיר (נבו 13.7.2022): עמדה מנוגדת (ההגבלה היא לכל הנתבעים תחת אותו גוף) אבל הוגשה בר"ע ונדרשה תגובה ובשלב זה התפשרו בתיק העיקרי.
- **דוגמאות לסיוע בשאלונים:**
 - טענה של מומחה מטעם הנתבעת, להיעדר רשלנות בגלל היעדר מסירת מידע על ידי התובע לרופא. בתצהיר תשובות לשאלון מאת הרופא השיב שהמידע הזה בכלל לא רלוונטי.
 - גרסאות "מתפתחות" בין תצהיר התשובות לשאלון לבין תצהיר העדות הראשית.
 - רופא שמודה שידע שהמטופל מבין אחרת את ההסבר (אבל הוא "אידיוט").
 - רופא שמודה שהוא מעתיק את התוספת לכתב ההסכמה מטפסים אחרים ללא הסבר.

דיון מקדמי

- חידוש של התקנות החדשות – נועד לייעל את ההליך. בפועל – תועלת מסופקת מאוד.
- לא מו"מ – (א) ניתן להקליט את הישיבה (החלטת וועדת האתיקה הארצית); (ב) צריך לבצע בשיחת טלפון, זום או פגישה – לא מספיק מכתב בלבד (אם כי מומלץ גם לשלוח מכתב).
- לא תחליף להליכים מקדמיים (גם אם מוסרים מסמכים או נותנים תשובות – לא למסור את הכל; ובאופן כללי – מומלץ ללא הלקוח).
- המלצות להסכמות אפשריות:
 - צמצום פלוגתאות – במקרים חריגים (במיוחד כאשר מדובר בטענות משפטיות). להיזהר מהסכמות על עובדות.
 - מומחה בימ"ש: המלצה – לא לעניין אחריות; לשים לב לתקנה 87 – צריך לעמוד במפורש גם על חו"ד הצדדים וגם על חקירות.
 - ויתור על מומחי עלויות: המלצת פורום נזיקין ארצי.
 - גישור או מנגנון חלופי.
- מועד: עד 20 ימים לפני הקד"מ הראשון – פגרה לא באה במניין (כלומר, המועד מוקדם יותר): בע"מ 6742/20 פלוני נ' פלונית (נבו 2.12.2020).

עוצר בקשות ורשימת בקשות

• חידוש של התקנות החדשות – מקשה מאוד על ניהול ההליך ומעכב אותו.

"כתב טענות אחרון" – כתב תשובה או המועד שחלף להגשתו, לפי המוקדם, ובדיון מהיר – כתב הגנה;

• מתי? רק מסיום שלב כתבי הטענות:

ורק עד קד"מ ראשון.

• לא ניתן להגיש בקשות – למעט הבקשות שקבועות בתקנה 49. אפשרות: הגשת בקשה (או הודעה) לקביעת דיון לצורך הגשת בקשות

החלטה	כ' אלול תשפ"ד, 23/09/2024
בקשה 32 בתיק	13954-09-22
סגן נשיא ארגון דראל	
התובעת תגיש בקשה הנוגעת להליכים המקדמיים עד ליום 8.10.24; הנתבעות יגיבו לבקשה עד ליום 8.11.24. לעיוני ביום 9.11.24	
*** נחתם דיגיטלית ***	

• מעבר לרשימה – פירוט בעמוד 1, כולל מסמכים שרוצים להגיש ודרך הדיון המבוקשת.

• מועד: 20 ימים לפני הקד"מ הראשון (תובע ונתבע), תגובה בתוך 14 ימים.

• 49(ד): חשוב – הודעה מוקדמת בטרם הגשת בקשה. מציע לשלוח במקור, ולא דווקא 7 ימים קודם.

תקנה 67(ג)

- חידוש של התקנות החדשות – חידוש חיובי מאוד.

(ג) לאחר שהוזהר העד כדין, בעל הדין שזימן את העד יחקרוהו בחקירה ראשית ובעל הדין שכנגד רשאי לחקור את העד בחקירה נגדית; בעל הדין שזימן את העד רשאי לחזור ולחקור אותו בחקירה חוזרת, לגבי עניינים הנובעים מהחקירה הנגדית שנותרה לגביהם אי-בהירות; לעניין תקנת משנה זו, "בעל דין שכנגד" – כל בעל דין המצוי בחזית מחלוקת מהותית עם בעל הדין שזימן את העד או שבית המשפט התיר לו לחקור את העד בחקירה נגדית.

- הבעיה: חקירות נגדיות "רכות" מצד בעלי דין עם אותם אינטרסים, על מנת לאיין הישגים של הצד שכנגד בחקירה
- הפתרון – כמה אפשרויות:
 - השופט רונן (ת"א 7945-09-19): בעל דין ללא חזית לא רשאי לחקור כלל.
 - השופטת טולקובסקי (ת"א 22232-07-16): חקירה רק בתחומי החזית, או בתחומים שנשאל בחקירה הנגדית הקודמת (מעין "חקירה חוזרת").
 - השופט סלע (ת"א 2303-06-20): חקירה נגדית מלאה, אבל שינוי סדר העדויות כך שהעדים נחקרו קודם על ידי הנתבעים האחרים ורק לאחר מכן על ידי התובע.

ד"ר אסף פוזנר משרד עורכי דין
Dr. Asaf Posner Law Office

www.posner-law.co.il | office@posner-law.co.il

טל': (972) 02-6426666 | פקס: (972) 02-6795050

בית אמות הר חוצבים, רחוב קרית המדע 11, ת.ד. 45152, ירושלים 9777611

Beit Amot Har Hotzvim, 11, Kiryat HaMada St., P.O. BOX 45152, Jerusalem 9777611, Israel

תודה לכולם

לחומרים שונים ראו:

www.posner-law.co.il